

μῆς τῆς πόλεως. Οὗτοι ἐκκληροῦντο, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ Δημοσθένους (κ. Τιμοκράτ. § 112.) καὶ Ἀριστοφάνους (Αἰσχρ. 721) (3), ὄντες δέκα τὸν ἀριθμὸν, πέντε μὲν εἰς τὸ ἄστυ, πέντε δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ (Ἀριστ. ἐν πολιτ. Ἀθην. παρ' Ἀρποκρατίωνι ἐν λ.). Καὶ τὰ μὲν καθήκοντα ἢ ἔργα αὐτῶν ἦσαν 1) Ἡ ἐπὶ πάντων τῶν ὠνίων ἢ ἐμπορευμάτων τῆς ἀγορᾶς (ἐκτὸς τῶν σιτηρῶν, τοῖς σιτοφύλαξιν ἐπιτετραμμένων) ἐποπτεία, καθ' ὅσον ἐπωλοῦντο ῥωπικῶς. Ἐφρόντιζον, ὅπως ὦσι καλὰ, ἢ τιμὴ τῶν μὴ πολὺ ὑψηλὴ, καὶ μηδεμίαν εἰσχωρῇ ἀπάτη ἐν γένει εἰς τὰ τῆς ἀγορᾶς, μάλιστα δὲ εἰς τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ. 2) Ἐπετῆρουν τοὺς πωλητὰς, ὅπως πωλῶσι μόνον οἱ ἐπὶ τούτῳ δικαίωμα ἔχοντες, τ. ἔ. οἱ πολῖται ἐν γένει καὶ ἐκ τῶν ξένων καὶ μετοίκων οἱ ἤδη ἀποτίσαντες τὸ ξενικὸν λεγόμενον τέλος, ὅπερ εἰσέπραττον οἱ ἀγορανόμοι αὐτοί. 3) Ἐφρόντιζον ἐν γένει περὶ τῆς καθαριότητος καὶ εὐταξίας ἢ, ὡς ἔλεγον, εὐκοσμίας τῆς ἀγορᾶς, καὶ ἐπετῆρουν, ὅπως οἱ ἐνταῦθα ναοὶ ἢ τὰ ἱερά καὶ αἱ κρήναι μὴ βλάπτωνται. Ὅθεν τούτοις καὶ τοῖς ἀστυνόμοις μέμριται ὁ Λισβάνιος (Μελέτη Μς'). ὅτι ὁλόκληρα τέλματα ἐσχηματίσθησαν ἐν τῷ ἄστυ. 4) Διέλυον τὰς μεταξὺ τῶν πωλητῶν καὶ ἀγοραστῶν μικρὰς ἐρίδας καὶ προυλάμβανον τὴν διάδοσιν τῶν πρὸς τὴν ἐμπορίαν ἐπιζημιῶν φημῶν. 5) Εἶχον τὴν ἐποπτείαν τῶν δημοσίων γυναικῶν ἥτοι τῶν ἐταίρων, ὡς τοῦλάχιστον περὶ μὲν Κορίνθου μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ιουστίνου (XXI 5.), περὶ δὲ τῶν Ἀθηνῶν δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος συμπερᾶναι ἐκ τῶν λεξικογράφων (Σουῖδ. Ζωναρ. ἐν λ. διάγραμμα) (4). Ἡ δὲ δικαιοδοσία αὐτῶν ἦν, ὅτι κατὰ Πλάτωνα (Νομ. γ'. σ. 763.) ἐν πᾶσι τοῖς τῇ ἐπιστάσει αὐτῶν καὶ ἐπιμελείᾳ διαπεπιστευμένοις εἶχον τὸ δικαίωμα, μικροῦ μὲν ὄντος τοῦ ἐγκλήματος, ἕκαστος αὐτῶν εὐθὺς νῦν ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν, μάλιστα δὲ τοὺς μετοίκους καὶ δούλους δι' ἐλαφροῦς τινας σωματικῆς καλᾶσεως νὰ τιμωρήσῃ, διὸ καὶ ἱμάντα ἥτοι μαστίγια ἔφερον (Ἀριστοφ. ἐνθ' ἄνωτ. 722.), ἢ δι' ἐγκαθηίρξεως ἥτοι φυλακίσεως. τοῖς δὲ πολίταις ἐπέδωλλον ἐλαφρὸν τινα πρόστιμον. Μεγάλου δ' ὄντος τοῦ ἐγκλήματος, ἕκαστος κατ' ἰδίαν δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τι, ἀλλ' ἅπαντες ὁμοῦ ἐν κοινῷ δικαστηρίῳ ἢ συνεδρίῳ τῶν ἀγορανόμων ἀπεφασίζον τὰ περὶ αὐτοῦ. Τὸ ἀρχεῖον αὐτῶν, ὅπερ καὶ ἐν Ἀθῆναις καὶ ἀλλαχοῦ ἔκειτο πιθανῶς παρὰ τῇ ἀγορᾷ, ὠνομάζετο ἀγορανόμιον (Πλάτ. Νομ. ΙΑ'. σ. 917. ε.).—Ἀγορανόμοι ἐν Αἰγύπτῳ ἦσαν ἐπὶ Πτολεμαίων τε καὶ Ῥωμαίων ἄρχοντες νομῶν, παρ' οἷς συνετάσσοντο τὰ συμβόλαια. Οὗτοι εἶχον ἀρχεῖον διπλοῦν (ἀγορανόμιον), ἀστικὸν ἢ ἐγγώριον καὶ ξενικὸν (Peyron Papyr. Gr. part. 2. p. 45. pap.

(3) Ἀγορανόμους δὲ τῆς ἀγορᾶς καθίσταται Τρεῖς ταὺς λαχόντας, τοὺς θ' ἱμάντας ἐκλεπρῶν.

(4) Ἰδοὺ ἡ μαρτυρία τοῦ Ιουστίνου, Apud aediles ad-versus lenones iugari (ὁ λόγος περὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου Συρακουσῶν εἰς Κόρινθον ἐκφυγόντος). Ἡ δὲ τοῦ Σουῖδα ἡ ἐξῆς. Διάγραμμα, τὸ μέσθωμ. Διέγραψον δ' οἱ ἀγορανόμοι, ὅσον ἔδει λαμβάνειν τὴν ἐταίρην ἐκάστην.

8. 1. 6.)—Οἱ παρὰ Ῥωμαίοις aediles ἦσαν ὁμοίως τινες τοῖς παρ' Ἑλλήσιν ἀγορανόμοις, ὡς λέγει Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεύς (Ἀρχ. Ῥωμ. γ'. 90). • Καὶ σχεδὸν εἰκαστί πως κατὰ τὰ πλείστα τοῖς παρ' Ἑλλήσιν ἀγορανόμοις. • Διὸ καὶ οἱ Ἕλληνες μεταφράζοντες τῷ Ῥωμ. aedilis ἐχρήσαντο τῷ ἀγορανόμος, ὡς τὰνάπαλιν οἱ Ῥωμαῖοι (Justin. ἐνθ' ἄνωτ.). Ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.—

—ο—

ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΩΝ.

—ο—

Οἱ ἀστυνόμοι ἦσαν ἀρχὴ τις συγγενῆς τῇ τῶν ἀγορανόμων καὶ ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις Ἑλληνικαῖς πόλεσιν, ἔχουσα ἐν γένει τὴν ἐπιμέλειαν τῆς καθαριότητος τῶν ὁδῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ τὴν δημοσίων καὶ ἰδίων οἰκοδομημάτων (Πλάτ. Νομ. γ'. σ. 759. Ἀριστοτ. Πολιτ. γ'. 5, 3) (1). Ἐν Ἀθῆναις ἦσαν δέκα τὸν ἀριθμὸν, εἰς ἑξ ἐκάστης φυλῆς, κληρούμενοι καὶ αὐτοὶ βεβαίως, ὡς οἱ ἀγορανόμοι, πέντε μὲν εἰς τὸ ἄστυ, πέντε δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ (Ἀριστοτ. παρ' Ἀρποκρατ. Σουῖδ. καὶ Bekker Ἀνεκδ. p. 455. 24). Ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν καθηκόντων ἢ ἔργων αὐτῶν δὲν εἶναι ἐντελῶς γνωστόν. Ὡς μὲν ἐπιστάταις τῶν ὁδῶν ὑπῆγοντο αὐτοῖς οἱ κομπολόγοι (Ἀριστοτ. π. Ἀρποκρ.), ἢ δὲ περὶ τῶν αὐλητρίδων καὶ ψαλτριῶν φροντίς ἦν αὐτῶν ὡς ἐπιμελουμένων τῆς τῶν δημοσίων ὁδῶν εὐταξίας καὶ εὐκοσμίας· διότι ἄλλως ἢ περὶ τῶν τοιούτων δημοσίων γυναικῶν ἐπιμέλεια ὑπήγετο, ὡς εἶδομεν εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ἀγορανόμων. Πρὸς τούτοις ἐφρόντιζον οἱ ἀστυνόμοι, ὅπως μὴ ἐμφανίζηται τις δημοσία ἐν ἀήθει καὶ ἀκολάστῳ σχήματι (2). Μοναδικὸν τὸ γεγονός, ὅτι ποτὲ παρὰ τοῖς ἀστυνόμοις κατατίθεται διαθήκη (Ἰσαῖος περὶ Κλεω-

(1) Ὁ Ἀριστοτέλης ἀρίζει ὡς ἐξῆς τὰς δύο ταύτας ἀρχάς, καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἀγορανόμων, καὶ περὶ οὗ ῥητὶς ἀναφέρειν αὐτοὺς, λέγει· « Πρῶτη μὲν οὖν ἐπιμέλεια τῶν ἀναγκαίων ἢ περὶ τὴν ἀγορὰν, ἐφ' ἣ δεινὰ ἀρχὴν εἶναι τὴν ἀφορῶσαν περὶ τε τὰ συμβόλαια καὶ τὴν εὐκομίαν· σχεδὸν γὰρ ἀναγκαῖον πάσις ταῖς πόλεσι τὰ μὲν ὠνεῖσθαι, τὰ δὲ πωλεῖν πρὸς τὴν ἀλλήλων ἀναγκαίαν χρεῖαν· καὶ τοῦτ' ἔστιν ὑπογυϊότατον πρὸς αὐτάρκειαν, δι' ἣν δοκοῦσιν εἰς μίαν πολιτείαν συναλθεῖν (Ἀριστοτ. Πολιτ. γ'. 5, 2). » Περὶ δὲ τῶν ἀστυνόμων οὕτως· « Ἑτέρα δ' ἐπιμέλεια ταύτης ἐχομένη καὶ συνέγγυς ἡ τῶν περὶ τὸ ἄστυ δημοσίων καὶ ἰδίων, ὅπως εὐκοσμία ἢ, καὶ τῶν πιπτόντων οἰκοδομημάτων καὶ ὁδῶν σωτηρία καὶ διορθώσεις, καὶ τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀλλήλους, ὅπως ἀνεγκλήτως ἔχωσι, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα τῆς ἐπιμελείας ὁμοιότροπα. Καλοῦσι δὲ αὐτοὺς ἐπιμέλειαν οἱ πλείστοι τὴν τοιαύτην ἀρχήν. Ἐχει δὲ μόρια πλείω τὸν ἀριθμὸν, ὧν ἑτέρους ἐφ' ἑτέρα καθιστᾶσιν ἐν ταῖς πολυανθρωποτέραις πόλεσιν· οἷον τοιοῦτοι οὗτοι καὶ κρηναῶν ἐπιμέληται καὶ λιμέναων φύλακας (Ἀριστ. αὐτ. 3).

(2) Ὑπὸ τῶν Ἀθηνησιν ἀστυνόμων ἐπιτιμηθεῖς (Κράτης ὁ Θηβαῖος κυνικός), ὅτι σινδόνα ἡμιόλεστο, ἔλεγε· Καὶ Θεόφραστος ὑμῖν δείξω σινδόνα περιβεβλημένον· ἀπιστοῦντων δὲ, ἀπῆγαγεν ἐπὶ κουρεῖαν, καὶ ἔδειξε κειρόμενον. (Διόγην. Λαέρτ. ΣΤ'. 90).

ωμάου κλήρου σ. 36.). Ἐν ποίᾳ τινι σχέσει διατέ-
λουν οἱ ἀστυνόμοι πρὸς τὸν Ἀρειαν Πάγον, δὲν δι-
νᾶται ὀρισθῆναι. Πάντως ὅμως δὲν πρέπει νὰ θεωρῶν-
ται ὡς ἀπλοὶ ὑπάλληλοι, ἀλλ' ὅτι ἐν ταῖς προση-
κούσαις αὐτοῖς περιστάσεσι προέδρευον τῶν δικα-
στηρίων.

Δ. Ι. Μαυροφρύδης.

ΠΕΡΙ ΤΙΝΟΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΝΟΜΙ- ΣΜΑΤΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Α' ΔΕΣΠΟ- ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΘΕΣ- ΣΑΛΙΑΣ.

— 9 —

Μιχαήλ Α'. Δεσπότης Ἡπείρου
καὶ Θεσσαλίας (α).

Ἐμπρ. Ὁ Δεσπότης Μιχαήλ καὶ ἅγιός τις ἐν προ-
τομῇ, κρατοῦντες ὁ μὲν διὰ τῆς ἀριστερᾶς ὁ δὲ διὰ
τῆς δεξιᾶς δόρυ, ἐφ' οὗ ὑπάρχει σταυρὸς ἐντὸς κύ-
κλου· ἐν τῇ δεξιᾷ ὁ Μιχαήλ κρατεῖ σκῆπτρον, ὁ δὲ
ἅγιος ἐν τῇ ἀριστερᾷ φέρει ξίφος. Ἐπὶ τοῦ ἐμβαδίου
ἀνωθεν, τῆς κεφαλῆς τοῦ Μιχαήλ Μ.

Ὅπ. Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ ἱστάμενος. Ἐπὶ τοῦ
ἐμβαδίου Χ.

Κωνσταντῖνος Ἀγγελος Φιλαδελφεύς, συζευχθεὶς
Θεόδωρον Κομνηνὴν τὴν νεωτάτην τῶν θυγατέρων
τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' Κομνηνοῦ, ἔσχε πέντε
υἱούς, Μιχαήλ, Ἀνδρόνικον, Ἰωάννην, καὶ δύο Κων-
σταντίνους. Ἐκ τούτων ὁ μὲν Ἀνδρόνικος ἐγέννησεν
Ἰσαάκιον καὶ Ἀλέξιον τοὺς Ἀγγέλους, τοὺς χρημα-
τίσαντας αὐτοκράτορας Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ
Ἰωάννης ἔσχε τέσσαρας υἱούς, Κωνσταντῖνον, Θεό-
δωρον, Μανουήλ, καὶ Μιχαήλ νόθον. Ὁ Ἰωάννης ἐ-
πωνομαζόμενος πατρώθεν μὲν Ἀγγελος, μητροθεν δὲ
Κομνηνός, προσέλαβεν ὕστερον καὶ τρίτην ἐπωνυμίαν,
τὴν τοῦ Δούκα. Οὗτος εἶχε διορισθῆ ὑπὸ Μανουήλ τοῦ
Κομνηνοῦ στρατηγός καὶ στόλαρχος, ὑπὸ δὲ τοῦ ἀ-
ναψίου αὐτοῦ Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου ὠνομάσθη σε-
βαστοκράτωρ. Μιχαήλ ὁ νόθος υἱὸς τοῦ Ἰωάννου ἐ-

δόθη παρὰ Ἰσαακίου Ἀγγέλου τοῦ ἐξαδέλφου τοῦ
ἁκαρῆς πρὸς Φριδερίκον Βαρβαρόσσαν αὐτοκράτορα
Γερμανίας, μεταβαίνοντα διὰ τοῦ Βυζαντινοῦ κρά-
τους εἰς Παλαιστίνην. Μετὰ ταῦτα δὲ ἀπεσταλθεὶς
παρ' Ἀλεξίου τοῦ Ἀγγέλου πρὸς εἰσπραξὶν τῶν φο-
ρων τῆς ἐπαρχίας Μυλάσσης, ἀπεστάτησεν· ἀλλὰ,
μάχῃ νικηθεὶς, προσέφυγε πρὸς τὸν Σουλτάνον τοῦ
Ἰκονίου Ρουκρατῖνον, παρ' οὗ στρατιωτικὴν δυνάμιν
λαβὼν, ἐλεηλάτει τοὺς Μικανδρικούς πόλεις, δεικνύ-
μενος ὡμότερος καὶ φονικώτερος καὶ αὐτῶν τῶν ἀλ-
λοφύλων. Διὰ τῶν τοιούτων πράξεων διήγειρε τὴν
ὀργὴν τοῦ Ἀλεξίου, ὅστις ἐξεστράτευσεν κατ' αὐτοῦ,
ἀλλ' ἄνευ ἐπιμονῆς καὶ ἀπατελέσματος.

Ἀλωθείσης δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Λα-
τίνων τῇ 12 Ἀπριλίου 1204, ἐπορεύθη ὁ Μιχαήλ
πρὸς τὸν Μαρκίωνα Βονιφάτιον γενόμενον τότε βα-
σιλέα Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ μικρὸν διατελίσας παρ'
αὐτῷ μετέβη (1204—1205) εἰς Αὐρὸρχιον· ἐκεῖ δὲ
ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ κατέχοντος τὴν πόλιν,
καὶ συναινέσει τῶν κατοίκων ἀνέλαβε καὶ τὴν κυ-
βέρνησιν τοῦ Αὐρὸρχίου ὑπὲρ τὴν προσηγορίαν Δούξ.
Ἐν τῷ σάλῳ δὲ τῶν περιπλοκῶν ἐκείνων ἐξέτεινε τὸ
κράτος τοῦ πρὸς τὴν Ἡπειρον, συμπαραλαβὼν ὑπὸ
τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τὰ Ἰωάννινα καὶ τὴν Ἀρταν, καὶ
συνεργείᾳ τοῦ Σγουροῦ ἐκυρίευσεν μέρος τῆς Θεσσα-
λίας καὶ τῆς Αἰτωλίας ὅλης μέχρι Ναυπάκτου καὶ
τῆς Κερκύρας, καὶ ἰδρύσας νέον κράτος ὠνομάσθη Ἡ-
πεῖρου καὶ Θεσσαλίας δεσποτεία. Οὕτω πως ἀπο-
καταστάς ὁ Μιχαήλ κραταῖος, ἐγένετο ἐπίφοβος τοῖς
Λατίνοις εἰσβάλλον καὶ λεηλατῶν τὰς χώρας αὐ-
τῶν· καὶ πρὸς μὲν Ἐρρίκον αὐτοκράτορα Κωνσταν-
τινουπόλεως διετέλεσεν εἰς ἀδιάλειπτον σχεδὸν ἔριν,
τὴν δὲ προσδύτερον Γοδοφρέδον de Villehardouin
πρίγκηπα τῆς Ἀχαΐας ἠχμαλώτευσεν αἰφνης ὁμοῦ
μὲ ἑκατὸν ἄλλους ἱππεῖς, οὓς ἐφυλάκισεν καὶ ἐκακο-
ποίησεν.

Ὁ Μιχαήλ ἓνα μόνον εἶχεν υἱὸν καὶ τοῦτον οὐχὶ
γνήσιον ἀλλ' ἐκ παλλακῆς γεγεννημένον, ὅστις ὠ-
νομαζέτο ἐπίσης Μιχαήλ. Βλέπων λοιπὸν αὐτὸν ἀ-
νῆλικα ἐτι, καὶ φοβούμενος τὸ ἄωρον τοῦ θανάτου,
παρακαλεῖ Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν αὐτοκράτορα Νι-
καίας, ἵνα ἐκπέμψῃ αὐτῷ τὸν παρ' ἐκείνῳ ὑπηρε-
τοῦντα ἀδελφὸν τοῦ Θεόδωρον τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο.
Ἀφίχθεις ὁ Θεόδωρος ἐν Ἡπείρῳ συνέζη μετὰ Μι-
χαήλ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· μετ' οὗ πολὺ ὁμοῦ δολο-
φνεῖται ὁ Μιχαήλ (τῷ 1214) νύκτωρ ἐπὶ τῆς κλί-
νης, ἐνῷ συνεκοιμάτο μετὰ τῆς ἐκυτοῦ γυναικὸς, παρὰ
τινος τῶν ὑπηρετῶν Ῥωμαίου τοῦνομα.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαήλ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν
ὁ ἀδελφὸς Θεόδωρος, ὅστις δραστήριος ὢν ἀνὴρ ἐ-
πιδύνησε τὸ κράτος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσας (τῷ 1222)
τὴν Θεσσαλονίκην, πρωτεύουσαν οὖσαν τοῦ Λατι-
νικοῦ βασιλείου, ἐστέφθη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκό-
που Βουλγαρίας καὶ ἀνηγερεῖτο αὐτοκράτωρ. Βρα-
δύτερον καταπολεμηθεὶς καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ Ἀσάν
βασιλέως τῶν Βουλγάρων (τῷ 1230) ἤχθη αἰχμά-
λωτος εἰς Βουλγαρίαν, ὅπου καὶ ἐξετεφλώθη. Ὁ Μα-
νουήλ ἐντοσούτῳ, ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ

(α) Ὅρα Νικήταν εἰς Ἀλέξ. Βιβλ. γ'. Κεφ. 6. — Γε-
ωργ. Ἀκροπόλιν σ. 14. — Ἑλληνομνημόνα φολλ. δ. σ.
48—50. — Μνημοσύνη, Τευχ. ΙΒ'. σ. 266—267.